

ggzeacademy
e-learning van en voor zorgprofessionals

Herhaling suïcidepreventie

Bron: Klaas Jansen

Definitie suïcidaal gedrag

Het geheel aan gedachten, voorbereidingshandelingen en pogingen die een zekere intentie uitdrukken om zichzelf te doden.

MDR

MDR: Multidisciplinaire richtlijn Diagnostiek en Behandeling van suïcidaal gedrag

Samenvatting bestaat uit 30 pagina's

Belangrijkste thema's

- Contact maken
- Organiseer veiligheid
- Systematisch onderzoek
- Betrek naasten
- Continuïteit van zorg

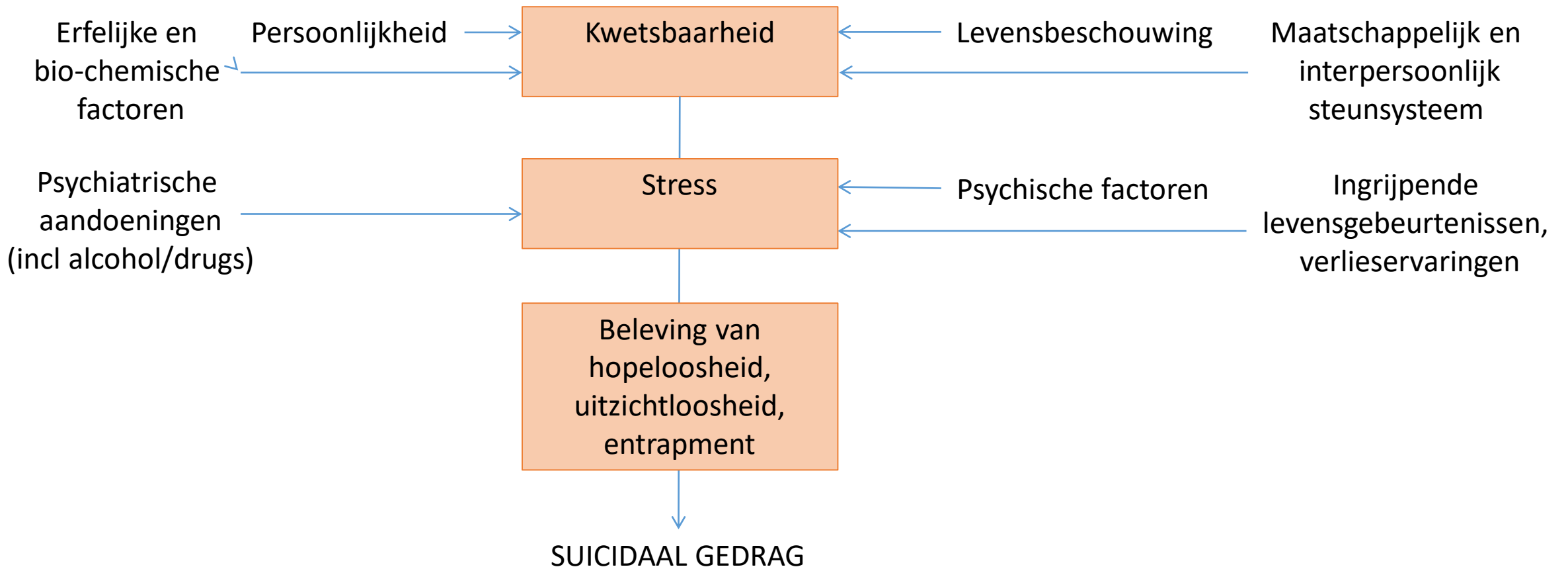
Multidisciplinaire
richtlijn

diagnostiek en
behandeling van
suïcidaal gedrag

deTijdstroom

Samenvatting

Visie op suïcidaal gedrag

Stress- en kwetsbaarheidsfactoren (1 van 2)

- Eerdere suïcidepogingen of zelfdestructief gedrag
- Stemmingsstoornis (depressie, bipolaire stoornis)
- Psychotische stoornis, schizofrenie
- Verslaving alcohol, drugs en intoxicatie
- Persoonlijkheidsstoornissen
- Eerdere psychiatrische behandeling
- Suïcide in familie/omgeving
- Psychotraumatische ervaringen, geweld, seksueel
- Angststoornis, eetstoornis
- Eerdere crisissituaties, wanhoop, hopeloosheid

Stress- en kwetsbaarheidsfactoren (2 van 2)

- Angst, agitatie, agressie
- Impulsiviteit
- Hopeloosheid, wanhoop
- Gevoel last te zijn voor anderen
- Recent verlies of recente stressor
- Werkloosheid (man 40+)
- Lichamelijke ziekte
- Relationale problemen/huiselijk geweld
- Detentie, arrestatie (of dreiging van)
- Onvoldoende contact of informatie bij onderzoek

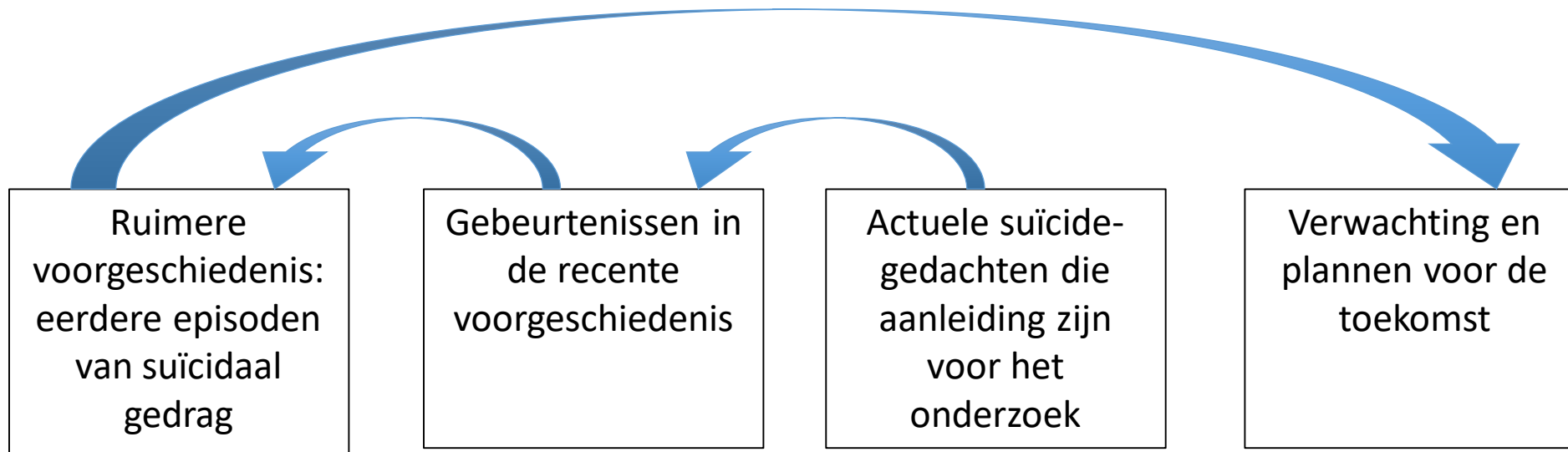
Beschermende factoren

- Goede sociale steun, sociaal netwerk
- Verantwoordelijkheid voor anderen, kleine kinderen, vrouw
- Belijdend religieus
- Probleemoplossingsvaardigheden (coping)
- Goede therapeutische relatie, goede werkrelatie, begrip

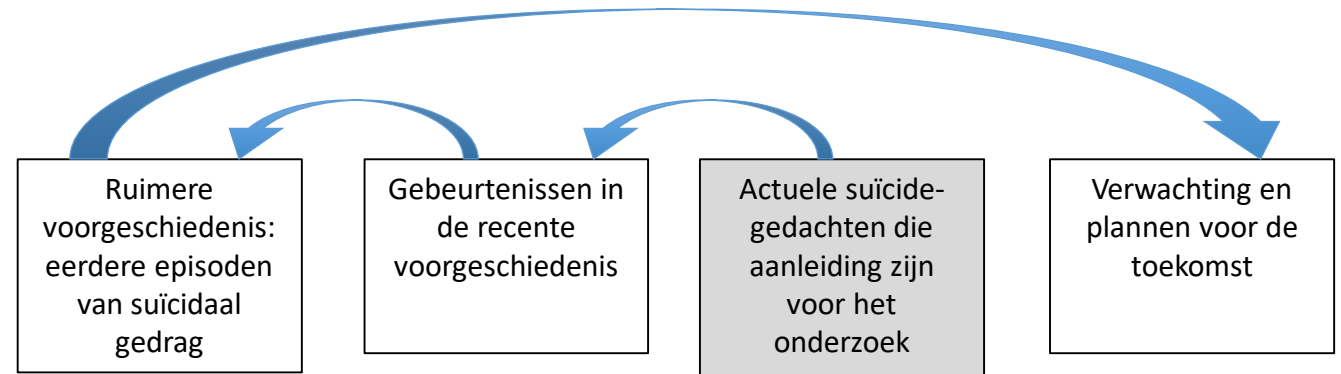
CASE-benadering

Chronological Assessment of Suicidal Episodes

Actuele suïcide-gedachten

die aanleiding zijn voor het onderzoek

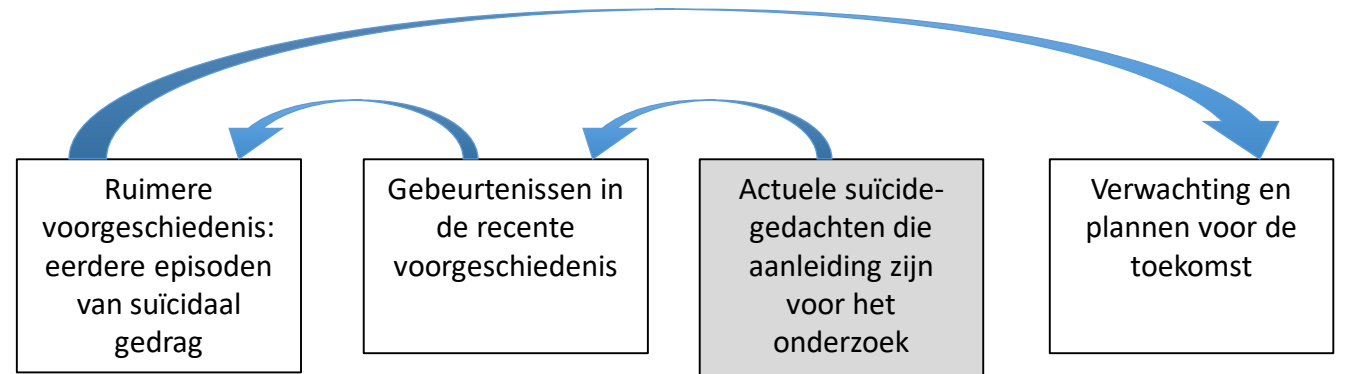

Oriënterende vragen

- Hoe gaat het met u?
- Hoe ziet u de toekomst op dit moment?
- Ziet u voor zichzelf nog enige toekomst?
- Heeft u wel eens het idee dat het leven niet meer de moeite waard is?
- Denkt u wel eens aan de dood; wat zijn dat voor gedachten?
- Denkt u wel eens dat u een einde aan uw leven zou willen maken?

Actuele suïcide-gedachten

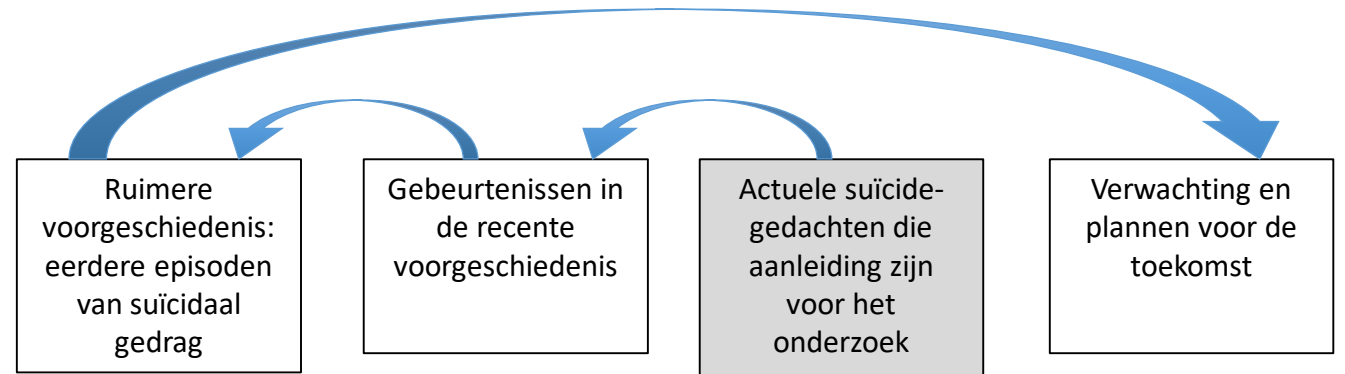
die aanleiding zijn voor het onderzoek

Doorvragen

- Heeft u gedachten aan zelfmoord? Denkt u dat u dood beter af bent?
- Heeft u plannen om zelfmoord te plegen? Hoe zien die plannen er uit? Welke methoden heeft u overwogen?
- Welke voorbereidingen heeft u getroffen?
- Hoeveel haast heeft u om uw plannen uit te voeren?

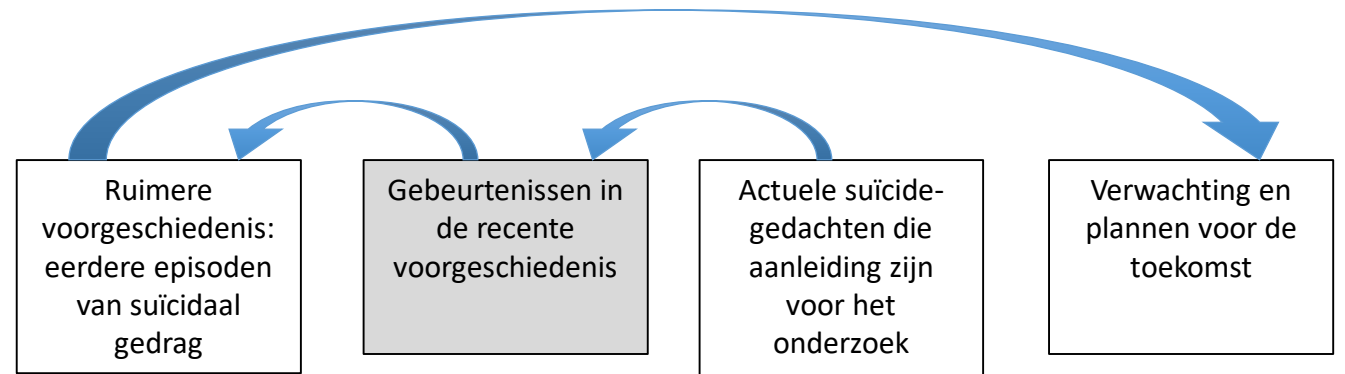
Na een suïcidepoging

Doorvragen

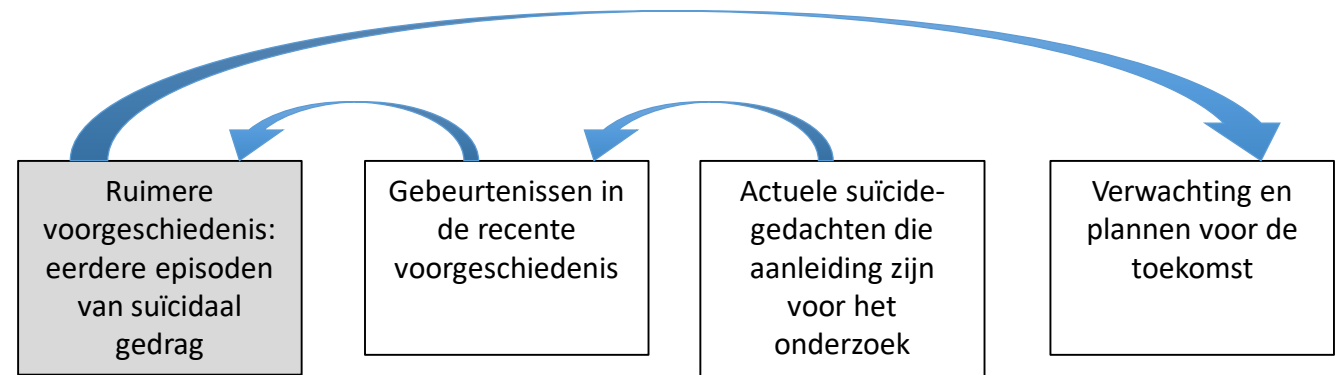
- Na een suïcidepoging vraagt u nauwkeurig na wat er precies gebeurd is.
- De onderzoeker maakt als het ware een videofragment van het moment waarop de suïcidepoging is uitgevoerd:
 - Hoe was de situatie? + doorvragen
 - Wat hebt u gedaan? + doorvragen
 - Wat waren uw gedachten daarbij? + doorvragen

Recente voorgeschiedenis

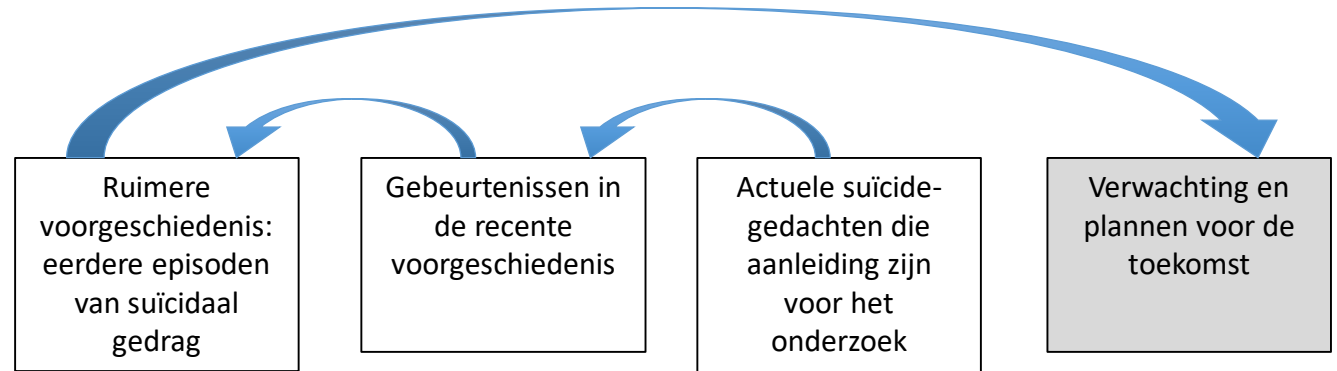
- Hoe lang speelt dit al? Hoe was dit in de laatste weken?
- Hoe vaak had u deze gedachten? Hoe vaak per dag?
- Heeft u terugkerende kwellende gedachten? Wat denkt u op zo'n moment?
- Wat zijn aanleidingen voor u om zo te denken?
- Hoeveel tijd bent u per dag bezig met deze gedachten?
- Heeft u plannen gehad/gemaakt om uzelf iets aan te doen?
- Heeft u geprobeerd om een einde aan uw leven te maken?

Ruimere voorgeschiedenis

- Bent u wel eens eerder zo wanhopig geweest?
- Heeft u ooit eerder een periode gehad waarin u deze gedachten had? Wat was er toen aan de hand?
- Heeft u ooit eerder geprobeerd een einde aan uw leven te maken? Wat was er toen aan de hand?
- Wanneer was dat? Wat heeft u toen gedaan?

Toekomst: actuele gedachten en directe plannen

- Hoe is het nu voor u?
- Hoe ziet u de toekomst? Ziet u nog enige toekomst?
- Wat gaat u doen als u straks weer thuis bent cq als ik weg ben?

Diagnostiek van suïcidaal gedrag

Structuurdiagnose

- Een beschrijving van de huidige suïcidale toestand
- Een beschrijving van relevante stress- en kwetsbaarheidsfactoren
- Een werkhypothese over oorzaken en in stand houdende factoren
- Ontstaanswijze van het suïcidale gedrag
- Een risicoweging voor de korte en de langere termijn

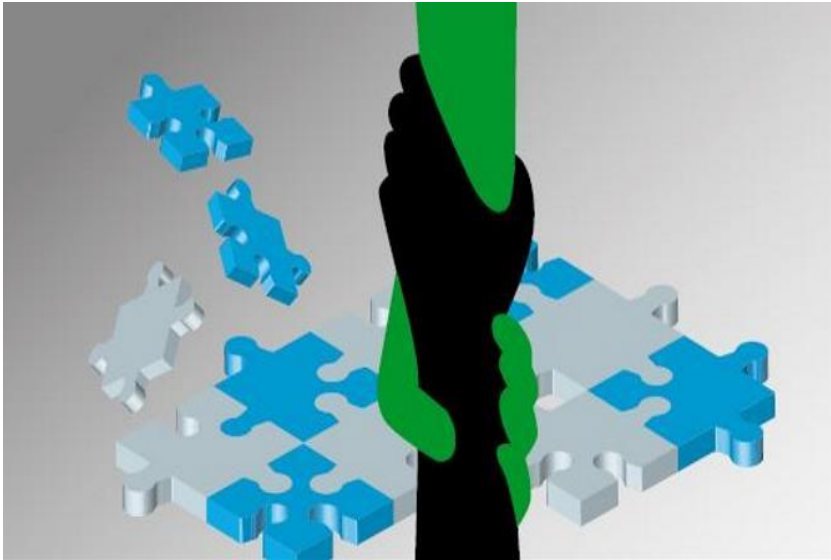

Ernst van suïcidaal gedrag

- Lichte mate: vluchtige gedachten, liever leven dan sterven
- Ambivalentie: sterk afwisselend willen suïcideren en leven
- Ernstige mate: denkt aan bijna niets anders, methoden, plan, controleverlies
- Zeer ernstige mate: wanhopig, kan niet langer wachten, controle kwijt, slapeloos, ontredderd

Behandelplan

- Maak samen met de cliënt en naasten een behandelplan
- Maak afspraken over veiligheid, verwijder beschikbare middelen, leg vast bij wie de cliënt terecht kan voor ondersteuning, wat is de handelwijze bij het hanteren van suïcidaal gedrag, maak een signaleringsplan
- Maak afspraken over vervolgbehandeling
- Stel de afspraken op schrift